

О.М. Балакірева,
канд. соціол. наук

О.М. Balakireva,
Candidate of Sociol. Sci.

Д.А. Дмитрук

D.A. Dmytruk

**ГРОМАДСЬКА ДУМКА НА МЕЖІ 2007–2008 рр.:
ПОСТЕЛЕКТОРАЛЬНІ ОЦІНКИ, РІВЕНЬ ДОВІРИ
ДО СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУТІВ ТА ПОЛІТИКІВ,
ОЦІНКА ЗМІН СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
СТАНОВИЩА КРАЇНИ
ТА ВЛАСНОГО МАТЕРІАЛЬНОГО СТАНОВИЩА
РІЗНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ***

Abstract. The authors present the results of a monitoring of the public opinion at the border of 2007–2008 which reflect, first of all, the political totals of 2007 (the post-election evaluation of the voting on the elections to the Verkhovna Rada of Ukraine, desirable versions of the coalition majority, the level of trust to social institutions and politicians, etc.), as well as the traditional estimates and expectations of representatives of various strata of the population as for the socio-economic state of the country and the own material state.

• **Політичні підсумки 2007 року**

> **Постелекторальний вимір голосування на виборах до Верховної Ради України 30 вересня цього року**

* Для підготовки матеріалів використані результати моніторингу громадської думки, що проводиться спільно Українським інститутом соціальних досліджень імені Олександра Яременка та Центром “Соціальний моніторинг”. Вибіркова сукупність кожного опитування складає не менше 2000 респондентів, репрезентативна за основними соціально-демографічними ознаками по відношенню до дорослого населення України. Стандартні відхилення при достовірних 95 відсотках і співвідношенні змінних від 0,1:0,9 до 0,5:0,5 не перевищують 2%. Метод отримання інформації: індивідуальне інтерв'ю (“віч-на-віч”) за місцем проживання респондента. Останнє опитування проводилося з 7 по 17 грудня 2007 року в усіх областях України, АР Крим, містах Києві та Севастополі. Усього опитано 2109 респондентів віком від 18 років і старше. Опитування проведено у 129 населених пунктів України: 72 містах та 57 селах. Рівень досягнення респондентів – 75 %.

Таблиця 1

Розподіл відповідей на запитання: “За яку партію (блок партій) Ви голосували 30 вересня цього року на виборах до Верховної Ради України?”, %

	Данні ЦВК	Опитування грудня 2007 р.	
		Серед усіх опитуваних	Серед тих, хто голосував
Партія регіонів	34,37	30,4	35,1
“Блок Юлії Тимошенко”	30,71	25,1	29,0
Блок “Наша Україна – Народна самооборона”	14,15	10,8	12,5
Комуністична партія України	5,39	4,2	4,9
“Блок Литвина”	3,96	3,1	3,5
Соціалістична партія України	2,86	1,2	1,4
Прогресивна соціалістична партія України	1,32	0,3	0,3
Всеукраїнське об’єднання “Свобода”	0,76	0,4	0,5
Інша		0,4	0,5
Проти всіх	2,73	4,9	5,7
Не брав/ла участі у голосуванні		13,3	
Важко відповісти		3,3	3,7
Не пам’ятаю		2,6	2,9

> Ставлення населення до парламентської коаліції і вибір її найкращого формату

На той час, коли розпочиналося опитування, ще не було остаточно відомо, яким чином оформиться парламентська більшість у новоствореній Верховній Раді України. З огляду на це респондентам було запропоновано висловитися з приводу того, який склад коаліції вони вважають найкращим для України. Були отримані такі результати:

Таблиця 2

Розподіл відповідей на запитання: “Який варіант правлячої коаліційної більшості у Верховній Раді Ви вважаєте найкращим для України?”, %*

Блок Юлії Тимошенко і Блок “Наша Україна – Народна самооборона”	37
Партія регіонів, Блок “Наша Україна – Народна самооборона”	15
Партія регіонів, Блок “Наша Україна – Народна самооборона”, Блок Юлії Тимошенко	14
Блок Юлії Тимошенко і Партії регіонів	6
Інший варіант	11
Важко відповісти	17

* Запропоновані варіанти не включають фракції Блоку Литвина та КПУ, оскільки їх чисельність не здатна принципово вплинути на формат більшості.

Опитування засвідчило, що найбільшою підтримкою користується нині діючий склад коаліційної більшості, а вибір формату найкращої коаліції повністю детермінований тим, чи присутня в ньому партія або блок, за який респондент голосував на позачергових виборах.

> Чи є Арсеній Яценюк спікером, якого хоче населення?

Як засвідчують результати опитування, обрання на посаду спікера Верховної Ради України Арсенія Яценюка було сприйнято респондентами доволі позитивно. Проведення опитування під час виборів спікера дозволило змодельовати ситуацію та гіпотетично оцінити, кого респонденти хотіли б бачити на посаді голови Верховної Ради. Навіть за такої постановки запитання частка тих, хто підтримав кандидатуру А. Яценюка, виявилися найбільшою – 27%. Незначно поступився йому В. Литвин – 22%. Зазначимо, що коли респондентів просили назвати ще одну кандидатуру, саме прізвище В. Литвина називали найчастіше, а його “сумарний рейтинг” на посаду спікера є навіть вищим за той, який отримав діючий голова.

Таблиця 3

Розподіл відповідей на запитання: “Кого б Ви хотіли бачити на посаді спікера Верховної Ради України? А якщо не цього політика, то кого із запропонованого списку?”, %

	1 вибір	2 вибір	Сумарний вибір
Арсеній Яценюк	27	10	37
Володимир Литвин	22	17	39
Раїса Богатирьова	12	8	20
Віктор Янукович	7	6	13
Петро Симоненко	5	6	11
Юрій Луценко	4	7	11
Юлія Тимошенко	4	3	7
В'ячеслав Кириленко	3	8	11
Іван Плющ	2	4	6
Юрій Єхануров	1	3	4
Юрій Костенко	1	3	4
Микола Томенко	1	4	5
Олександр Турчинов	1	4	5
Інший	3	4	
Важко відповісти	7	13	

> Чи є Юлія Тимошенко прем'єр-міністром, якого хоче населення?

За тією ж самою схемою респондентам було запропоновано вказати, кого б вони хотіли бачити на чолі Уряду, хто є найбільш бажаним прем'єр-міністром? В результаті

були отримані дані, відповідно до яких респонденти віддавали перевагу Ю. Тимошенко (39%) або В. Януковичу (37%).

Таблиця 4

Розподіл відповідей на запитання: “Кого б Ви хотіли бачити на посаді прем’єр-міністра України? А якщо не цього політика, то кого з запропонованого списку?”, %

	1 вибір	2 вибір	Сумарний вибір
Юлія Тимошенко	39	7	46
Віктор Янукович	37	9	46
Володимир Литвин	6	14	20
Юрій Луценко	3	14	17
Раїса Богатирьова	2	13	15
Юрій Єхануров	2	7	9
Арсеній Яценюк	2	11	13
Володимир Балага	1	2	3
Олександр Турчинов	1	5	6
<i>Інший</i>	2	5	
<i>Важко відповісти</i>	5	13	

Реальна ситуація, що утвердилася вже наприкінці терміну проведення опитування, засвідчує, з одного боку, відповідність розвитку політичних подій очікуванням населення, з іншого боку, свідчить про хитку рівновагу, коли чисельність коаліціантів та їх прибічників серед громадян незначно перевищує чисельність прибічників опозиції.

> Оцінка діяльності Уряду В. Януковича

Якщо говорити про оцінки керівних загальнонаціональних органів влади, то слід сказати, що вони в нашій країні залишаються вкрай персоніфікованими. Як і раніше, оцінка діяльності всіх посадовців переважно залежить від ставлення до політиків – тобто електоральних уподобань.

Таблиця 5

Розподіл відповідей на запитання: “Як Ви особисто оцінюєте діяльність минулого Уряду на чолі з В. Януковичем?”, %

Позитивно	19	45
Більше позитивно, ніж негативно	26	
Більше негативно, ніж позитивно	20	48
Негативно	28	
<i>Важко відповісти</i>	4	
<i>Мене це не цікавить</i>	3	

Нагадаємо, що за результатами опитування, проведеного у вересні 2006 р., підтримували діяльність та ініціативи нового на той час Кабінету Міністрів України на чолі з В. Януковичем 51% опитаних (17% повністю підтримували, 34% – скоріше, підтримували). Наприкінці повноважень КМУ В. Януковича отримав позитивну оцінку 45% українців.

Регіональні особливості ставлення до діяльності В. Януковича та очолюваного ним Кабінету Міністрів України повністю тотожні електоральній картині. У регіонах, де його партія лідер, – ставлення позитивне, в решті, де симпатії на боці Ю. Тимошенко, – негативне.

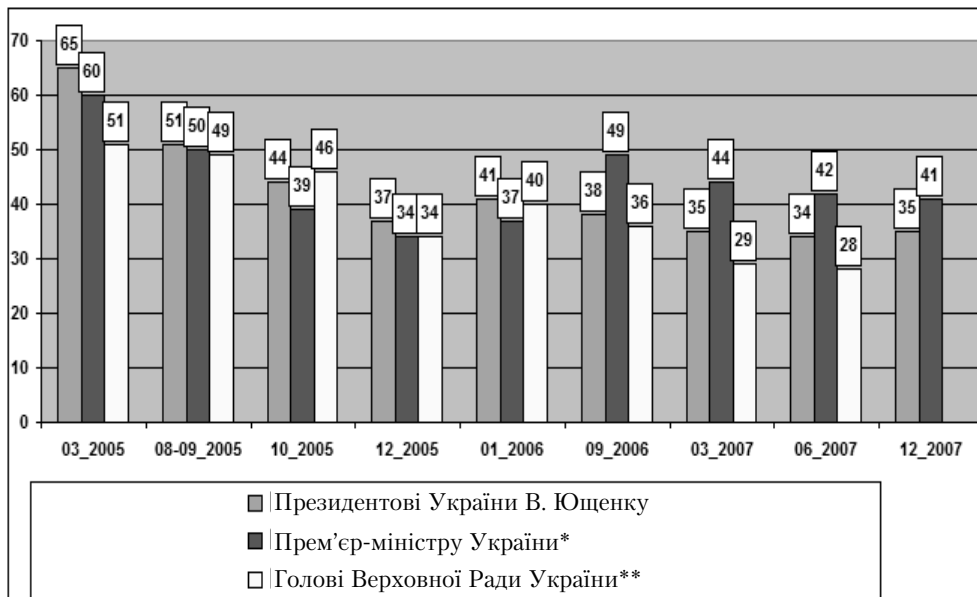
Таблиця 6

Розподіл відповідей на запитання: “Як Ви особисто оцінюєте діяльність минулого Уряду на чолі з В. Януковичем?”, залежно від регіону опитування, %

	Захід		Центр		Північ		Схід		Південь		АР Крим		м. Київ	
Позитивно	4	11	12	29	15	34	26	66	31	65	40	81	10	27
Більше позитивно, ніж негативно	9		17		19		40		34		41		17	
Більше негативно, ніж позитивно	31	51	24	65	27	61	12	24	14	28	10	19	32	67
Негативно	50		41		34		12		14		9		35	
<i>Важко відповісти</i>	3		3		4		5		5		0		2	
<i>Мене це не цікавить</i>	3		3		1		5		2		0		4	

Якщо порівняти регіональні характеристики рівня підтримки діяльності КМУ на чолі з В. Януковичем, то не можна не побачити впливу електоральних характеристик регіонів: регіони, котрі традиційно підтримують Партію регіонів, ставляться до діяльності Уряду В. Януковича позитивно, решта – ні.

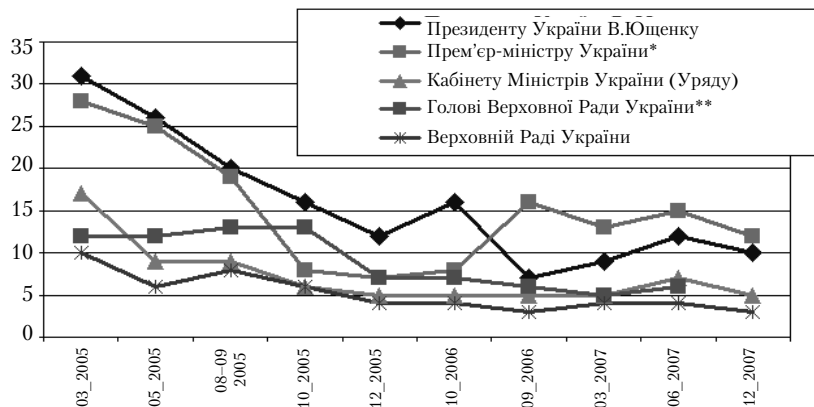
> Рівень довіри Президенту – три роки при владі

* Березень – вересень 2005 р. – вимірювався рівень довіри до Ю. Тимошенко;
жовтень – січень 2006 р. – вимірювався рівень довіри до Ю. Єханурова;
з вересня 2006 р. – вимірювався рівень довіри до В. Януковича, у грудні 2007 р. – виконувача
обов'язків прем'єр-міністра.

** До квітня 2006 р. – до В. Литвина, у грудні 2007 р. не вимірювався.

Рис. 1. Динаміка рівня довіри (сума відповідей “повністю довіряю” та “скоріше, довіряю, ніж ні”), %

*Березень – вересень 2005 р. – вимірювався рівень довіри до Ю. Тимошенка; жовтень – січень 2006 р. – вимірювався рівень довіри до Ю. Єханурова; з вересня 2006 р. – вимірювався рівень довіри до В. Януковича, в грудні 2007 р. – як до в. о.

** До квітня 2006 р. – до В. Литвина, далі – О. Мороза, в грудні 2007 р. не вимірювався.

Рис. 2. Динаміка рівня довіри (відповідь “повністю довіряю”), %

Таблиця 7

**Розподіл відповідей респондентів на запитання:
“Якби найближчим часом проводився референдум про довіру
Президентів В. Ющенку, яку думку Ви висловили б?”, %**

Не довіряю В. Ющенку	55
Довіряю В. Ющенку	33
Важко відповісти	6
Не брав/ла би участі в референдумі	6

У разі проведення референдуму щодо довіри Президентів В. Ющенку більшість опитаних висловили б йому недовіру. Лише в Західному та Північному регіонах Президент має позитивний баланс довіри до себе.

Таблиця 8

**Розподіл відповідей респондентів на запитання:
“Якби найближчим часом проводився референдум про довіру Президентів
В. Ющенку, яку думку Ви висловили б?”, залежно від регіону оритування,%**

	Захід	Центр	Північ	Схід	Південь	Крим	м. Київ
Не довіряю В. Ющенку	19	44	37	75	78	79	72
Довіряю В. Ющенку	70	39	52	12	16	7	18
Важко відповісти	7	9	8	7	2	3	5
Не взяв/ла би участі в референдумі	4	8	3	6	4	11	5

➤ Динаміка рівня довіри до соціальних інститутів

Таблиця 9

Динаміка рівня довіри, %

	Довіряють (сума відповідей «Повністю довіряю» та «Скоріше, довіряю, ніж ні»)										Не довіряють (сума відповідей «Повністю не довіряю» та «Скоріше, не довіряю, ніж довіряю»)									
	03/ 2005	05/ 2005	08- 09/2005	10/ 2005	12/ 2005	01/ 2006	09/ 2006	03/ 2007	06/ 2007	12/ 2007	03/ 2005	05/ 2005	08- 09/2005	10/ 2005	12/ 2005	01/ 2006	03/ 2006	06/ 2007	12/ 2007	
Політичним партіям	26	29	31	31	25	23	26	21	22	21	20	58	57	57	67	68	64	72	70	75
Верховній Раді України	47	39	35	34	28	26	29	29	23	23	37	48	55	43	63	65	58	62	68	57
Кабінетові Міністрів України	54	49	43	36	31	31	35	35	31	31	32	38	45	49	58	59	51	56	60	61
Національному банку України	46	39	42	37	33	40	39	31	31	41	31	42	41	46	50	43	44	51	50	45
СБУ	48	45	44	42	44	47	41	44	40	46	32	39	41	41	46	43	43	47	48	47
Міліції	38	36	38	34	35	38	33	32	27	35	48	54	52	56	59	58	58	64	66	63
Судовим органам	38	35	35	31	33	32	32	31	25	33	42	52	54	56	59	59	56	62	66	63
Прокуратурі	36	36	34	31	34	34	35	32	30	35	43	50	53	55	57	56	52	58	59	60
Блоку НАТО	26	21	22	23	19	21	21	17	16	20	47	53	56	56	63	62	65	70	71	71
Профспілкам	26	29	-	32	34	33	30	32	32	39	46	52	-	51	53	62	53	56	54	53
Голові державної адміністрації	34	35	-	32	30	32	34	31	28	33	35	40	-	41	53	51	44	52	52	54
Обласній раді	31	32	-	31	31	30	32	30	30	32	35	42	-	43	51	52	46	52	40	56
Голові державної адміністрації Вашого району	33	37	-	32	32	34	33	31	31	36	37	40	-	44	52	49	47	53	49	52
Міському (селищному, сільському) голові	39	43	-	43	40	45	50	45	41	49	36	36	-	40	47	45	38	47	41	43
Районній раді	33	35	-	34	35	34	35	34	33	37	35	40	-	43	51	50	45	50	49	51
Міській (селищній, сільській) раді	37	41	-	42	40	42	45	44	38	48	35	35	-	41	47	45	41	46	40	44
Громадським молодіжним об'єднанням	33	38	-	41	39	37	38	35	32	34	32	38	-	37	44	42	40	43	45	48
Релігійним організаціям	55	47	-	44	49	47	50	46	40	48	33	38	-	41	41	42	36	44	48	45
Збройним силам України	64	60	-	59	57	62	57	53	51	61	18	27	-	29	36	31	32	41	39	35
Засобам масової інформації	59	57	70	53	58	57	56	57	46	56	34	35	21	40	37	37	36	38	48	42
Радіо	59	58	68	54	60	62	58	59	50	61	32	33	21	38	34	33	33	37	43	35
Телебаченню	64	63	70	59	61	70	64	65	58	65	29	30	18	34	34	26	28	33	37	33

> Рейтинг підтримки політиків – імовірних кандидатів на посаду Президента України

Лідером умовного “президентського” рейтингу є Віктор Янукович. Найкращі шанси вийти до другого туру президентських виборів мають також Ю. Тимошенко та В. Ющенко, причому шанси Ю. Тимошенко у березні виглядали краще за показники В. Ющенка. Зараз же В. Ющенко випереджає Ю. Тимошенко.

Якби президентські вибори відбувалися найближчої неділі, то:

- за Віктора Януковича проголосували б 31% населення;
- за Юлію Тимошенко – 22%;
- за Віктора Ющенка – 15%.

Таблиця 10

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Якби у найближчу неділю відбувались президентські вибори, а до бюлетеня були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?”, %

	Серед усіх опитаних		
	Березень 2007 р.	Червень 2007 р.	Грудень 2007 р.
Віктор Янукович	27	29	31
Юлія Тимошенко	20	14	22
Віктор Ющенко	10	17	15
Володимир Литвин	2	2	5
Петро Симоненко	7	6	4
Олександр Мороз	3	3	3
Юрій Луценко	4	3	2
Наталя Вітренко	2	1	–
<i>Інший кандидат</i>	3	5	2
<i>Не підтримав/ла би жодного із зазначених кандидатів</i>	7	8	7
<i>Важко відповісти</i>	9	9	3
<i>Не голосував/ла би</i>	6	4	6

- Суб'єктивні оцінки матеріального становища пересічних українців та очікуваних змін

Таблиця 11

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Як би Ви могли оцінити фінансове становище своєї родини?”, %

	Грудень 2006 р.	Грудень 2007 р.
Будь-які покупки можу зробити в будь-який час	2	2
Вистачає на харчування, одяг, взуття, дорогі покупки (телевізор, холодильник тощо). Для таких покупок, як нова машина, дачна ділянка тощо, необхідно накопичувати або позичати гроші	11	12
Вистачає на харчування, одяг, взуття, інші покупки. Для придбання дорогих речей (велика побутова техніка – телевізор, холодильник, комп'ютер, пральна машина) необхідно накопичувати або позичати гроші	26	35
Вистачає на харчування та необхідний одяг, взуття. Для таких покупок, як гарний костюм, мобільний телефон, мала побутова техніка (праска, пилосос тощо), необхідно накопичувати або позичати гроші, брати кредит	34	30
Вистачає на харчування. Для придбання необхідного одягу, взуття треба накопичувати або позичати гроші	20	16
Змушені економити навіть на харчуванні	7	5

Таблиця 12

**Розподіл відповідей респондентів на запитання:
“Якщо матеріальне становище середньостатистичної сім'ї України прийняти за деякий середній показник, то як Ви порівняно з ним оцінюєте матеріальне становище Вашої сім'ї?”, %**

	Грудень 2006 р.	Грудень 2007 р.
Дуже високе	0	1
Високе	3	2
Вище середнього	7	4
Середнє	41	45
Нижче середнього	31	28
Низьке	14	16
Дуже низьке	4	4

Таблиця 13

Розподіл відповідей респондентів на запитання:
 “Скажіть, будь ласка, яким був дохід Вашої родини минулого місяця
 в розрахунку на одного члена родини?”, %

	Грудень 2006 р.		Грудень 2007 р.	
До 200 грн.	6	Середнє значення 780 грн.	1	Середнє значення 960 грн. (123%)
201–300 грн.	8		4	
301–400 грн.	17		7	
401–500 грн.	12		18	
501–1000 грн.	21		24	
1001 і більше грн.	11		26	
<i>Відмова від відповіді</i>	17		12	
<i>Важко відповісти</i>	8		8	

Таблиця 14

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Скажіть, будь ласка,
 яким був Ваш особистий дохід минулого місяця?”, %

	Грудень 2006 р.		Грудень 2007 р.	
До 200 грн.	4	Середнє значення 906 грн.	8	Середнє значення 1019 грн. (112,5%)
201–300 грн.	3		1	
301–400 грн.	18		4	
401–500 грн.	11		16	
501–1000 грн.	21		28	
1001–2000 грн.	14		19	
2000 та більше			7	
<i>Відмова від відповіді</i>	22		14	
<i>Важко відповісти</i>	7	3		

Таблиця 15

Розподіл відповідей респондентів на запитання:
 “Скажіть, будь-ласка, який щомісячний дохід в розрахунку
 на одного члена сім’ї Ви вважали б сьогодні достатнім
 для нормального життя у Вашому населеному пункті?”, %

	Грудень 2006 р.		Грудень 2007 р.		
	100–500 грн.	6	Середнє значення 1638 грн.	1	Середнє значення 2232 грн. (136%)
501–750 грн.	7	2			
751–1000 грн.	29	20			
1001–1500 грн.	18	20			
1501–2000 грн.	17	21			
2001 грн. і більше	16	30		17	
2001–3000 грн.				3	
3001–4000 грн.				7	
4001–5000 грн.				3	
5001 грн. і більше					
Відмова від відповіді	4	3			
Важко відповісти	3	2			

Таблиця 16

Середнє значення щомісячного доходу на одного члена сім’ї,
 який вважали б сьогодні достатнім для нормального життя,
 серед різних груп населення, грн., %

Залежно від віку	Залежно від матеріального становища		Залежно від типу поселення					
	2006	2007	2006	2007				
18–28 років	1793	2587	Дуже низьке	1175	1606	Обл. центр	2053	2827
29–39 років	1904	2630	Низьке	1360	1627	Місто	1537	2206
40–49 років	1837	2332	Нижче середнього	1560	2054	Село	1358	1783
50–59 років	1640	2162	Середнє	1645	2427			
60 +	1148	1550	Вище середнього	2400	3147			

Таблиця 17

Динаміка розподілу відповідей респондентів на запитання:
 “Як змінилося за останній рік Ваше матеріальне становище
 (матеріальне становище Вашої сім’ї)?”, %

Рік	2005 р.		2006 р.		2007 р.	
Значно поліпшилося	3	24	2	17	3	23
Деяко поліпшилося	21		15		20	
Не змінилося	47		53		48	
Деяко погіршилося	20	28	21	27	22	27
Значно погіршилося	8		6		5	
Важко відповісти	1		3		2	

Рис. 3. Динаміка оцінки змін у матеріальному становищі родини, %

Таблиця 18

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Як Ви гадаєте,
 матеріальне становище Вашої родини у 2008 році ...”, %

Значно покращиться	4	32
Деяко покращиться	28	
Залишиться таким самим	38	
Деяко погіршиться	16	23
Значно погіршиться	7	
Важко відповісти	7	

- **Тіньові доходи: яка реальна частка “сірих конвертів”?**

За результатами опитування, 15% респондентів отримують платню за свою роботу не офіційно.

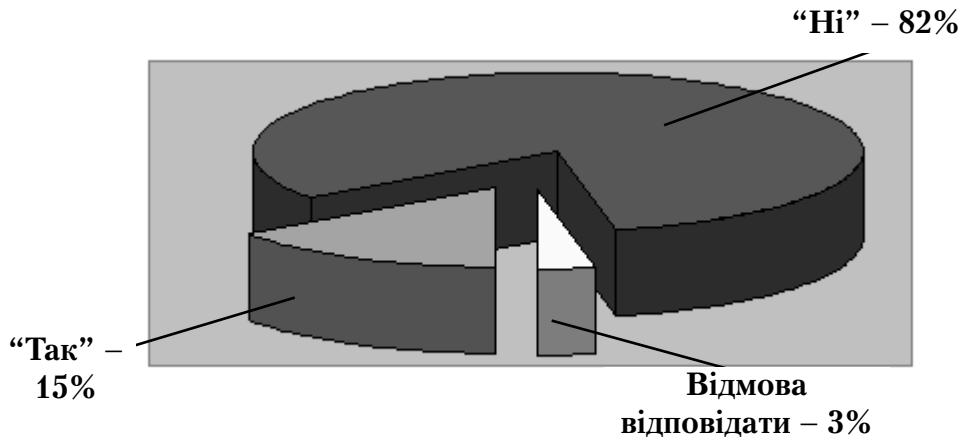

Рис. 4. Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Чи отримуєте Ви платню за свою роботу (на основному чи додатковому місці) не офіційно, не через касу (як кажуть “з рук в руки”, “в конверті” тощо)?”, %

Якщо перерахувати наведений показник до економічно активного населення (без врахування учнівської молоді/студентів та пенсіонерів), то показник тих, хто отримує виплати не офіційно, становитиме 19%.

Таблиця 19

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Який відсоток від Вашого особистого доходу становлять такі неофіційні надходження?”, % серед економічно активного населення

Менше 20%	3
Від 25 до 50%	5
Від 51 до 100%	6
Не отримую відсотків від неофіційних надходжень	55
Немає відповіді	31

Таблиця 20

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Чи отримуєте Ви платню за свою роботу не офіційно, не через касу?”, % по регіонах серед економічно активного населення

	Захід	Центр	Північ	Схід	Південь	Крим	м. Київ
Отримують неофіційні платежі	19	25	22	16	12	3	45

Зазначимо, що частка тих, хто серед економічно активного населення зізнався, що отримує частину доходів не офіційно, вища в обласних центрах – 25%. У менших за розміром містах цей показник становить 13%, у сільській місцевості – 22%.

Негативна ситуація, пов’язана із тіншовими виплатами, має і вікову характеристику: найчастіше неофіційні платежі отримує молодь, а з наближенням пенсійного віку частка осіб з “тіншовими” доходами зменшується.

Таблиця 21

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Чи отримуєте Ви платню за свою роботу не офіційно, не через касу?”, % за віковими групами серед економічно активного населення

	18–28	29–39	40–49	50–59	60–70	71 і старше
Отримують неофіційні платежі	25	21	21	17	8	0

Зазначимо, що відповідно до даних опитування середній розмір особистого доходу серед економічно активного населення становить 1283 грн., а середній розмір неофіційних доходів серед економічно активного населення (за екстрапольованими розрахунками, що базуються на результатах опитування) дорівнює 823 грн. і це складає 64% від середнього особистого доходу.

♣ Суспільні настрої напередодні Нового року

- ♦ Чи задоволені українці тим, як склалося їхнє життя у році, що минає?

Таблиця 22

Динаміка розподілу відповідей респондентів на запитання:
“Як змінилося за останній рік становище країни в цілому?, %

	2005 рік		2006 рік		2007 рік	
	Значно поліпшилося	2	17	1	11	2
Дещо поліпшилося	15	10		11		
Не змінилося	28		44		37	
Дещо погіршилося	29	52	31	42	32	46
Значно погіршилося	23		11		14	
<i>Важко відповісти</i>	3		3		4	

Таблиця 23

Динаміка розподілу відповідей респондентів на запитання: “Наскільки Ви задоволені тим, як складалося Ваше життя у році, що минає?”, %

	2005 рік	2006 рік	2007 рік
Зовсім не задоволені	9	7	8
Скоріше, не задоволені	28	18	20
Рівною мірою як задоволені, так і не задоволені	39	49	43
Скоріше, задоволені	20	22	23
Повністю задоволені	2	3	4
<i>Важко відповісти</i>	2	1	2

◆ **З якими настроями Україна буде зустрічати Новий, 2008 рік?**

Таблиця 24

Динаміка розподілу відповідей респондентів на запитання:
“Незабаром Новий рік. З якими настроями Ви вступаєте в нього?”, %

	2005 рік (настрої на 2006 рік)		2006 рік (настрої на 2007 рік)		2007 рік (настрої на 2008 рік)	
Вважаю, що моє життя докорінно зміниться на краще	12	55	10	48	10	51
Вважаю, що моє життя трохи поліпшиться	43		38		41	
Вважаю, що моє життя істотно не зміниться	32		34		37	
Вважаю, що моє життя трохи погіршиться	6	8	7	11	7	9
Вважаю, що моє життя значно погіршиться	2		4		2	
<i>Важко відповісти</i>	5		7		3	

Таблиця 25

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Незабаром 2008 рік.
З якими настроями Ви вступаєте в нього?”, залежно від віку опитаних, %

	18–28 років	29–39 років	40–49 років	50–59 років	60–70 років	70 і старше років
Вважаю, що моє життя докорінно зміниться на краще	17	8	8	5	3	4
Вважаю, що моє життя трохи поліпшиться	52	40	40	37	31	27
Вважаю, що моє життя істотно не зміниться	25	27	37	44	47	52
Вважаю, що моє життя трохи погіршиться	3	6	5	7	9	14
Вважаю, що моє життя значно погіршиться	1	1	3	4	3	2
<i>Важко відповісти</i>	2	4	7	3	6	2

◆ Де і як українці планують зустрічати Новий рік?

Таблиця 26

Розподіл відповідей на запитання: “Де Ви плануєте зустріти Новий рік?”, залежно від віку опитаних, %

	Всього		18–28 років	29–39 років	40–49 років	50–59 років	60–70 років	70 і старше років
	2007 рік	2008 рік						
Вдома, в колі сім’ї, друзів	79	78	56	73	82	86	92	97
В гостях у друзів, знайомих, родичів	12	13	26	17	13	10	4	1
В ресторані, кафе, барі, нічному клубі	5	4	9	6	6	1	0	0
На центральній площі Вашого міста, села (там, де стоїть новорічна ялинка)	1	2	5	2	2	1	1	1
На курорті, на базі відпочинку в Україні	1	1	2	1	1	0	0	0
За кордоном	1	1	1	1	1	0	1	0
Інше	1	1	1	1	1	1	2	1

◆ Що в Україні люблять найбільше: дарувати чи отримувати подарунки до Нового року?

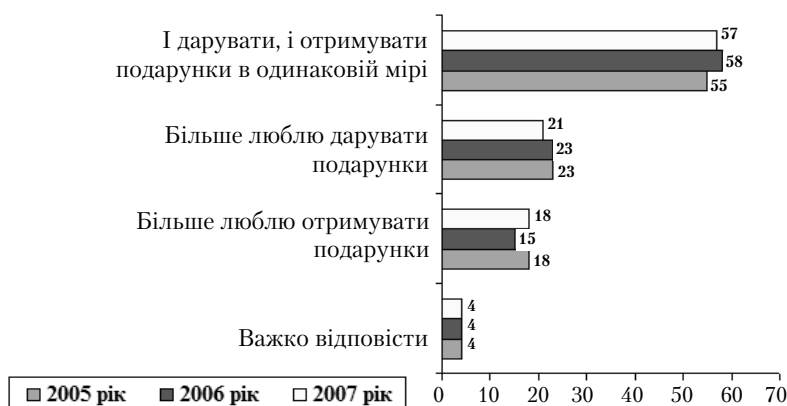

Рис. 5. Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Скажіть, що Ви любите більше, дарувати чи отримувати подарунки до Нового року?”, %

Таблиця 27

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Скажіть, що Ви любите більше, дарувати чи отримувати подарунки до Нового року?”, %

	Залежно від віку респондентів						За статтю	
	18–28 років	29–39 років	40–49 років	50–59 років	60–70 років	70 і старше років	Чол.	Жін.
Більше люблю дарувати подарунки	12	22	19	26	29	25	24	19
І дарувати, і отримувати подарунки в однаковій мірі	57	57	60	57	52	57	56	58
Більше люблю отримувати подарунки	29	18	16	12	13	13	15	20
<i>Важко відповісти</i>	2	4	4	4	5	5	4	3

◆ Які подарунки від Діда Мороза найбільш бажані?

Найбільш бажаними подарунками для опитаних стало здоров'я: його побажало 13% опитаних. Серед матеріальних цінностей найчастіше опитувані загадували автомобіль – 10%, гроші – 9%, будинок або квартиру – 5%. Велику та малу побутову техніку бажають отримати в подарунок від Діда Мороза по 5% опитаних.

Багато респондентів говорили про благополуччя в родині та країні, щастя та гарний настрій.

Таблиця 28

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Що б Ви хотіли отримати в подарунок від Діда Мороза?”, %

Здоров'я	13
Автомобіль	10
Грошей (підвищення зарплат, пенсій)	9
Будинок, квартиру	5
Велику техніку (пральну машину, холодильник, швейну машину)	5
Дрібну техніку (кухонний комбайн, фен, чайник, пилосос, праску)	5
Мобільний телефон	4
Аудіо-, відеоапаратуру	4
Стабільності в житті, надію на краще життя	3
Путівку на курорт, за кордон	3
Щастя, удачу, успіх	3
Парфуми, косметику	3
Комп'ютерну техніку	3
Одяг (дублянку, пальто, взуття)	2

◆ Скільки грошей планують витратити українці на новорічні подарунки рідним, друзям та знайомим?

Таблиця 29

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Скільки приблизно Ви плануєте витратити на подарунки рідним, друзям, знайомим на Новий рік?”, %

	Грудень 2005	Грудень 2006	Грудень 2007
0 грн.	4	3	3
Від 1 до 50 грн.	22	11	13
Від 51 до 100 грн.	27	21	21
Від 101 до 200 грн.	22	23	22
Від 200 до 500 грн.	15	23	23
Від 501 до 1000 грн.	3	8	7
Більше 1000 грн.		3	4
Не дали відповідь на запитання	7	8	10
		Середня сума – 300 грн.	Середня сума – 371 грн. (124%)

Таблиця 30

Середня сума, яку планують витратити на новорічні подарунки різні групи населення, грн.

	Групи	Сума в грн.
За віком	18–28 років	367
	29–39 років	521
	40–49 років	421
	50–59 років	427
	60–70 років	211
	70 і старше років	134
Залежно від матеріального становища	Дуже низьке	90
	Низьке	168
	Нижче середнього	249
	Середнє	418
	Вище за середнє	676
	Високе	2113